МБОУ «Синекинчерская ООШ»

Чăваш чĕлхи, 8 класс

Тĕп членсем. Подлежащ.

Учитель: Краснова И.Ф.

Вĕреннине аса илни

Сăмах майлашăвĕнчи çыхăну мелĕсем

сăмахсен вырăнĕ-йĕрки

аффикссем

хыç сăмахсем

Сăмахсем юнашар тăрса çыхăнни

Падеж аффикссĕсем, камăнлăх формин аффиксĕсем: **[-ăм(-ĕм), -у(-ÿ), -ĕ(-и)],**
Ытти аффикссем: **[-лă (-лĕ), -чен, -лăх(-лĕх), -ла(-ле), -серен, -ри(-ти, -чи), -хи]**

Хыç сăмахсем: **[чух, хыççăн, çĕре, валли, çинчен, умĕн, пирки, тĕле, евĕр, пек, май]**

1. Хăш сăмах майлашăвĕ вырăнĕ-йĕркипе çыхăннă?

а) пӳлĕмрен тух

ă) çутă ĕмĕт

б) юлташ валли ил

2. *Виçĕ çул* сăмах майлашăвĕ мĕнле мелпе çыхăннă?

а) сăмахсен вырăнĕ-йĕрки

ă) аффикспа

б) хыç сăмахпа

3. Хăш сăмах майлашăвĕ аффикспа çыхăннă?

а) кино пирки калаç

ă) сарă çулçă

б) юлташпа калаç

4. Хăш сăмах майлашăвĕ хыҫ сăмахпа ҫыхăннă?

а) улăп пек паттăр

ă) чечеклĕ улăх

б) йăл-йăл кулă

5. Ытлашшине туп

а) сĕтел ури

ă) вăрманта пурăн

б) ман çинчен кала

Хуравсем

1.ă)
2.а)
3.б)
4.а)
5.б)

Маттурсем !

Хăшĕ çаксенчен сăмах майлашăвĕ пулмасть? Мĕншĕн?

Юпа уйăхĕн вĕçĕнче çанталăк пуçĕпех пăсăлчĕ.

а)юпа уйăхĕн вĕçĕнче

ă)пуçĕпех пăсăлчĕ

б)çанталăк пăсăлчĕ

?

Тĕп членсем. Подлежащи

Предложенин тĕп членĕсем

кăтартать

хуравлать

Предложенин тĕп членĕсем

подлежащи | **сказуемăй**

кăтартать

Ĕçе тăваканĕ кам е мĕн пулнине

Подлежащи ĕç-хĕлне, паллине, ун çинчен мĕн каланине

хуравлать

Кам?
Мĕн?

Мĕн тăвать? Мĕн вăл? Мĕнле?

Ырă сăмах чуна ăшăтать.

Япала ячĕ

Ырри усала çĕнтерет.

Паллă ячĕ

Çиччĕн пĕррене кĕтмеççĕ.

Хисеп ячĕ

Кам нумай вулать, вăл нумай пĕлет.

Местоимени

Нумай итле, сахал калаç.

Наречи

Икĕ кайăка хăвалакан пĕрне те тытайман.

Причасти

Касма çăмăл, ӳстерме йывăр.

Инфинитив

Шăмпăрр! илтĕнсе каять шăплăхра.

Евĕрлев сăмахĕ

Пухăва çĕр сынна яхăн пуçтарăнчĕç.

Сăмах майлашăвĕ е сăмахсен пĕрлешĕвĕ

Чакак сассипе тахçанах тапса сикнĕ ĕнтĕ кĕске хӳре.

Фразеологизм

Подлежащи хăш пуплев пайĕнчен пулни

Предложенисем	Пуплев пайĕсем
Ырă сăмах чуна ăшăтать.	япала ячĕ
Ырри усала çĕнтерет.	паллă ячĕ
Сиччĕн пĕррене кĕтмеççĕ.	хисеп ячĕ
Кам нумай вулать, вăл нумай пĕлет.	местоимени
Нумай итле, сахал калаç.	наречи
Икĕ кайăка хăвалакан пĕрне те тытайман.	причасти
Касма çăмăл, ўстерме йывăр.	инфинитив
Шăмпăрр! илтĕнсе каять шăплăхра.	евĕрлев сăмахĕ
Пухăва çĕр çынна яхăн пуçтарăнчĕç.	сăмах майлашăвĕ е сăмахсен пĕрлешĕвĕ
Чакак сассипе тахçанах тапса сикнĕ ĕнтĕ кĕске хўре.	фразеологизм

Подлежащисемпе предложени йĕркеле

Эпир юлташпа, вулакан, ик çĕре яхăн, хăюлли.

Киле ĕç

- Тĕрлĕ пуплев пайне кĕрекен подлежащисемпе усă курса „Кĕркунне" ятлă пĕчĕк сочинени çырма.
- Илемлĕ литературăран тĕрлĕ пуплев пайне кĕрекен подлежащисемлĕ 6-7 предложени çырса килме.

Пĕтĕмлетӳ

Подлежащи çинчен мĕн çĕнни пĕлтĕмĕр?